

DREPTUL APLICABIL ÎN SPAȚIUL STATULUI ISLAMIC

RULES OF LAW APPLICABLE IN THE TERRITORY CONTROLLED BY THE ISLAMIC STATE

Col.dr. Roland-Dorian ENE*

Dreptul Drepturilor Omului sau Dreptul Internațional Umanitar sunt ignorate de „Statul Islamic”, care continuă să-și atribuie calitatea de avocat al populației musulmane din Mali, Irak sau Siria, dar se pare că musulmanii nu vor să fie „apărați” de către acest grup terorist. Ceea ce se întâmplă, astăzi și acum în zonele controlate de autointitulatul Stat Islamic, constituie un exemplu concludent privitor la aplicarea precară și mai mult la neaplicarea principiilor de drept umanitar sau drepturile omului – represiunea severă a populației musulmane șiite și creștine; masacrarea mai multor musulmani sunniți, membri ai unor grupări armate rivale, etichetați ca fiind o amenințare la adresa Statului Islamic; măsuri draconice de restricție a libertății de expresie și de exprimare sau a dreptului de întrunire; limitarea accesului la informații.

The Human Rights Law or the International Humanitarian Law are ignored by the “Islamic State” which continues to arrogate its quality of counsel of the Muslim population from Mali, Iraq or Syria, but it seems that the Muslims do not want to be “defended” by this terrorist group. What is happening today and in areas controlled by the self-entitled Islamic State, is an example of poor implementation and non-application of the principles of human rights or humanitarian law, such as severe repression of Shia Muslim and Christian population; the massacre of several Sunni Muslims, members of rival armed groups, labeled as being a threat to the Islamic State; draconian measures in restriction of freedom of speech and expression and the right of assembly; limiting access to information.

Cuvinte-cheie: Statul Islamic; atacuri scurte; Dreptul de la Geneva; Dreptul de la Haga; fenomenul terorismului; Dreptul umanitar.

Keywords: *the Islamic State; short attacks; Geneva Law; Haga Law; the terrorism phenomenon; Humanitarian Law.*

Tărâmul Califatelor Arabe au constituit toate, într-un anume timp și pentru mulți dintre noi, lumea în care binele învingea răul și dreptatea triumfa. Astăzi, așa-numitul *Califat Islamic* ne aduce brusc la o altă realitate, o realitate care întrece chiar și cele mai sumbre închipuiri ale noastre.

Doi jurnaliști americani, James Foley și Steven Sotloff, un britanic, David Haines și francezul Herve Pierre Gourdel, persoane total neimplicate în conflict, au fost executați pentru simplul motiv că erau cetățeni americani, britanici sau francezi și se aflau în Siria sau în Irak. În luna octombrie 2014, gruparea *Statul Islamic (SI)* a executat, în nordul țării, nouă persoane pe care le suspecta că ar avea legături cu sunniți anti-Statul Islamic. Jihadiștii au ucis, la Samra, și un cameraman irakian, Raad al-Azzawi, în vârstă de 37 de ani, care lucra la postul

de televiziune local Sama Salaheddine, pe fratele acestuia și alți doi civili, pentru „simplul motiv” că au fost învinuiți că sunt sunniți anti-SI. Un număr nedeterminat de jurnaliști sirieni și câteva sute turci sunt prizonierii unui stat ce-și propune revenirea în Evul Mediu, proclamând Califatul Islamic.

Trebuie să fii lipsit total de simțul realității ca să-ți mutilezi și să-ți ucizi propriul popor și să le ceri credință și supunere conștientă și necondiționată; să-ți ucizi aliații pentru că aceștia nu-ți recunosc infailibilitatea deciziilor tale. Trebuie să fii lipsit de orice atribute ale ființei umane pentru a nu înțelege că a ucide un membru al unei organizații umanitare, care a venit să-ți ofere ajutor dezinteresat, pentru un scop illogic pe care nici măcar cei mai apropiați de „idealurile” tale nu îl înțeleg și nu îl acceptă, este în totala ta defavoare și te descalifică în fața propriilor tăi cetățeni și a aliaților, pentru că nimeni nu se aliază cu cel ce este inconștient, decât dacă își urmărește propriul sfârșit.

Statul Islamic în Irak și Levant – abreviat SIIL (în arabă: *دولة الإسلام في العراق وبلاد الشام ad-*

*Departamentul pentru relația cu Parlamentul și informare publică

e-mail: roland_ene2006@yahoo.fr

Dawlat al-Islāmiyya fī l-'Irāq wa 'sh-Shām) este o grupare sunită insurgentă afiliată al-Qaida, activă în Irak și Siria și un stat islamic nerecunoscut cu capitala la Ar-Raqqa, în Siria. Din 2010, SIIL este condus de către Abu Bakr al-Bagdadi. SIIL controlează zone din Siria, Irak, Turcia și Liban. În aprilie 2013, Abu Bakr al-Bagdadi anunța că *Statul Islamic în Irak (ISI, organizația Al-Qaida din Irak)* și *Frontul al-Nusra (grupare jihadistă activă în Siria)* ar fuziona pentru a forma *Statul Islamic în Irak și Levant*. Frontul al-Nusra a refuzat să adere la noua entitate și cele două grupări au acționat separat, iar din ianuarie 2014 se află în conflict armat. *Statul Islamic în Irak și Levant* a contestat autoritatea conducătorului Al-Qaida, Ayman al-Zawahiri, respingând solicitarea lui al-Zawahiri de a se concentra doar asupra Irakului și de a lăsa Siria Frontului Al-Nusra. Charles Lister, cercetător la *Brookings Doha Centre*, estimează că organizația are cca. 5-6.000 de combatanți în Irak și cca. 6.000-7.000 de combatanți în Siria, cifre care nu pot fi coroborate cu alte surse.

Statul Islamic controlează nordul Irakului și a ocupat orașe ca Mosul, Raqqa, Deir al Zawr, Ramadi (sau Fallujah), Tal Afar. Pe 29 iunie, Statul Islamic a anunțat restabilirea Califatului Islamic, primul după abolirea, în 1922, aceluși rezultat din Imperiul Otoman. În iulie 2014, creștinii irakieni au început să părăsească în masă orașul Mosul, după ce în ultima perioadă militanții Statului Islamic i-au amenințat că îi vor omorî dacă nu se convertesc la Islam sau dacă nu plătesc o taxă de protecție. Tot în iulie 2014, Al-Qaeda s-a dezis de Statul Islamic, spunând că noul stat islamic din Irak încalcă legile sharia și este deviant. La sfârșitul lunii august 2014, SIIL a fuzionat orașele Bukamal (Siria) și Al-Qaim (Irak) cu satele învecinate, într-o „walaya” pe care au denumit-o provincia Al-Furat (Eufrat) pentru a anula efectele Acordului Sykes-Picot, care a împărțit Orientul Mijlociu după Primul Război Mondial.

Membrii Statului Islamic cresc la număr și continuă în acțiunile lor fără nicio milă convertind cu forța pe toți la islam, la strigătul: *Allahu Akbar* (Allah este mare), și considerându-i pe non-musulmani *Cuffar* (necredincioși). Persecutarea creștinilor nu are loc numai în teritoriile așa numitului „Levant”. Ei consideră întregul Occident o lume creștină; de aceea nu fac diferență între Orient și Occident; motiv pentru care au anunțat

convertirea la islam și a unor cetățeni aparținând națiunilor occidentale.

Apariția *Statului Islamic în Irak și Levant* (ISIL), alternativ tradus ca *Stat Islamic în Irak și Siria* (ISIS) sau *Statul Islamic* (SI), iar mai nou *Califatul Islamic*, este în opinia celor mai mulți un rezultat al adâncirii discrepanțelor dintre lumea civilizată, democratică, și lumea încremenită în cutume medievale, o lume a civilizației nondemocratice, deci un rezultat al confruntării dintre civilizația supusă protecției la derapajele de orice fel și civilizația unei lumi subdezvoltate, plină de prejudecăți și lipsă de dorința, dar și de mijloacele de progres.

Unii specialiști în domeniul studiilor de securitate a lumii arabe apreciază că lumea civilizată a creat un opus al său, care se dezvoltă chiar în interiorul ei, în sens negativ-distructiv, ca un fel de cancer care-i cuprinde aproape toate structurile și funcțiunile, manifestându-se sub forma anomiei sociale, creșterii criminalității și inadapării, proliferării economiei subterane și terorismului identitar și patologic. Cu cât aceste falii se adâncesc mai mult, cu atât pericolele, amenințările la adresa societății moderne, precum și vulnerabilitățile ei se înmulțesc. În această etapă de trecere la o societate a cunoașterii, de tip informațional, caracterizată printr-o serie de vulnerabilități de tranziție (*care-și schimbă mereu configurația*), terorismul găsește un loc propice de dezvoltare.

Nu poate fi acceptat faptul că acțiunile Statului Islamic sunt, așa cum acesta încearcă să se justifice, o reacție a celui slab împotriva celui puternic, o reacție la intervențiile Statelor Unite, Angliei sau Franței împotriva focarelor de instabilitate din lumea arabă, pentru că acestea sunt, în mod cert, o acțiune premeditată, punitivă și răzbunătoare, inumană, criminală, sinucigașă și totdeauna feroce – *care are ca obiectiv să distrugă, să ucidă cu cruzime și să înspăimânte*.

Acțiunile acestui autointitulat *Stat Islamic*, sau mai nou *Califat Islamic*, nu se justifică și nu se pot justifica în nici un fel, întrucât ele nu se prezintă ca o modalitate de deblocare a unei situații strategice – așa cum se prezintă, în general, războiul, nici ca o simplă reacție de răzbunare împotriva unui dușman pe care nu-l poți lovi altfel, ci ca o agresiune intempestivă și criminală împotriva ființei umane, a civilizației și a sistemelor de valori. O agresiune de mare amploare împotriva statelor europene, a

Statelor Unite sau a altor state puternice este puțin probabilă, chiar imposibilă. Se constată, însă, că acest autointitulat „stat” a recurs și recurge la noi tipuri de amenințări, la acte de o cruzime greu imaginabilă, de neconceput chiar și în condițiile acceptării că ne aflăm în fața unei amenințări teroriste.

Ca urmare a crimelor comise și a declarațiilor făcute, autointitulatul *Califat Islamic* sau *Stat Islamic*, a devenit un dușman al întregii lumi civilizate nu doar pentru Statele Unite ale Americii, Marea Britanie și Franța, ci și pentru Turcia, Irak, Arabia Saudită, Iran, dar și pentru foarte multe alte țări, inclusiv pentru România. Acțiunile Statului Islamic au ca fundament „extremul extremism religios” violent, extremismul politic și efectele deznădăjduirii.

Crizele economice, culturale și sociale, politica de alienare a tinerilor musulmani care trăiesc în străinătate, reacțiile virulente la influențele intrinseci pe care le exercită civilizația occidentală asupra zonelor încrămențate în fantasmă și prejudecăți, dialectica perversă a intereselor lumii interlope a creat o prăpastie între lumea modernă și lumea rămasă în mizerie, subdezvoltare și neputință din Orient.

Această lume chinată nu produce terorism, însă ciocnirea unora dintre entitățile ei cu interesele civilizației moderne generează și întreține fenomenul terorist. Războiul pornit de Statul Islamic poate fi, însă, extrem de periculos, datorită acțiunilor imprevizibile, în mozaic, îndeosebi asupra aglomerărilor urbane, locurilor publice și instituțiilor.

Opinez, totuși, că acțiunile pornite nu vor reuși niciodată să se transforme în acțiuni armate de lungă durată și de o amploare mai mare. Pe de o parte, pentru că această grupare criminală nu are forța armată și resursele materiale necesare, iar pe de altă parte, pentru că este extrem de dificil ca să poată declanșa și susține un război urban. Un război de gherilă, urban, poate fi declanșat și susținut numai în condițiile unor grave tulburări interne, în situația în care teritoriul statului este sfâșiat din cauza relațiilor de intoleranță și de conflictualitate între entități puternice și care s-au acutizat, degenerând în înfruntări armate. Situația de fapt și starea tensională actuală din Irak și Siria nu face decât să ne confirme această concluzie. Chiar dacă sunt surprinzătoare și produc numeroase victime,

atacurile din ultima vreme sunt doar acțiuni în disperare de cauză – *Statul Islamic* preferă atacuri scurte, cu obiective limitate, care să producă pierderi de vieți, distrugerea infrastructurilor și să creeze panică și nesiguranță. El are nevoie de un aflus serios de recruți, menit să sporească forța de luptă, formată în prezent din 30.000 de militanți, un număr semnificativ mai mic decât al celor din taberele oponente – *luptătorii kurzi, forțele guvernamentale din Siria și Irak și chiar triburi sunnite rivale*. Mai exact, este înconjurat de inamici cu putere militară, dar care nu-și coordonează acțiunile, și are nevoie să își sporească forța militară pentru a crea un adevărat Stat Islamic în cele două țări.

De ce se folosesc jihadiștii de decapități? Într-un cuvânt, publicitate, consideră specialiștii americani. Extremității își conturează astfel o imagine de cel mai dur grup cu care ar putea lupta așa-numitul dușman suprem al Islamului. În acest mod, ei reușesc să atragă mai mulți combatanți, fiind destul de numeroși cei cu puternice convingeri anti-americane, luptători de care au o nevoie disperată pentru a câștiga confruntările din teritoriul ocupat și pentru a crea un Stat Islamic de facto, momentan jihadiștii concentrându-se pe înfrângerea dușmanilor din imediata proximitate.

Multe dovezi ne arată că Statul Islamic aspiră mai degrabă la un control regional decât la unul internațional. În concluzie, scopul politic al extremiștilor este să câștige controlul asupra teritoriilor sunnite din Irak și Siria. Pentru a obține acest lucru, gruparea încearcă să înlăture de la putere guvernele šiite din cele două țări, care gestionează în prezent și teritoriile sunnite, și să pună capăt la ceea ce Statul Islamic numește ocupația ilegală a regiunilor sunnite.

Dar ce norme de drept sunt aplicabile în teritoriul controlat de statul islamic, sau ar trebui să fie aplicabile? *Dreptul Internațional Umanitar* – este o parte importantă a *Dreptului Internațional Public* – cuprinde corpul de reguli aplicabile în situațiile în care un conflict, internațional sau non-internațional, atinge nivelul conflictului armat. *Dreptul Internațional Umanitar* regrupează în special elementele de protecție care trebuie acordate victimelor conflictelor armate (*Dreptul de la Geneva*); elemente care reglementează desfășurarea ostilităților (*Dreptul de la Haga*) și elemente de control asupra armamentului care vizează restrângerea sau suprimarea utilizării armelor de nimicire în masă.

Dreptul Internațional Umanitar – uneori întâlnit sub denumirea *Legea conflictului armat* sau *Legea războiului*, interzice majoritatea acțiunilor care în mod obișnuit ar putea fi considerate „teroriste”, dacă ar fi comise pe timp de pace. Actele teroriste pot avea loc atât în timpul unor conflicte armate, cât și pe timp de pace, însă, cum dreptul internațional umanitar se aplică numai în situații de conflict armat, nu reglementează actele teroriste comise pe timp de pace. Principiul distincției, unul dintre pilonii de bază în dreptul internațional umanitar, stipulează expres faptul că într-un conflict armat combatanții trebuie să distingă în orice moment între civili și combatanți, precum și între bunurile civile și obiectivele militare. Din acest principiu derivă regulile specifice protejării populației și persoanelor civile din orice zonă de conflict. Astfel, se interzic orice acte destinate răspândirii terorii în rândul populației civile; atacurile îndreptate împotriva civililor sau a obiectivelor civile; atacurile fără discriminare; atacurile îndreptate împotriva lăcașurilor de cult; luarea de ostatici sau uciderea persoanelor care nu mai iau parte la ostilități¹. Apropiindu-ne mai mult de subiectul acestui studiu, trebuie să precizăm că, în cazul conflictelor armate noninternaționale, statele nu sunt dispuse să acorde membrilor grupurilor de opoziție armate imunitate contra urmărilor penale ale acțiunilor lor și, în consecință, le aplică normele de drept intern pentru că au pus mâna pe armă și au luptat contra unei ordini de drept. Într-un conflict armat noninternațional, statutul de combatant nu există, întrucât acesta este aplicabil prizonierilor de război sau persoanelor civile așa cum sunt ele definite de Convenția III-a și a IV-a de la Geneva și nu este aplicabil în astfel de situații. Membrii grupurilor armate organizate nu beneficiază de niciun statut special în virtutea regulilor de drept referitoare la conflictele armate noninternaționale și pot face obiectul urmăririi penale conform dreptului intern, dacă au luat parte la ostilități, acțiunile de violență îndreptată în mod deliberat împotriva civililor sau a bunurilor civile, constituind crime de război.

În conformitate cu *principiul competenței universale*, prezumtivii autori ai unor crime de război pot fi urmăriți nu numai de statul în care crima a fost comisă, dar și de orice alt stat, pentru că toate statele au obligația, dar și dreptul de a-și apăra proprii cetățeni contra atacurilor teroriste, procedând, dacă este necesar, la arestarea și la

detenția persoanelor bănuite că au comis crime teroriste. Totuși, aceste măsuri trebuie luate într-un cadru juridic național sau internațional bine definit (persoanele pot fi urmărite penal pentru actele săvârșite, în conformitate cu dreptul intern al statului care le-a capturat). De reținut că în oricare dintre situațiile în care s-ar afla atunci când se găsesc în mâinile inamicului atât combatanții, cât și persoanele civile care participă la ostilități au dreptul la un tratament uman, la respectarea calității de ființă umană și implicit la respectarea drepturilor acordate.

Dreptul Drepturilor Omului se aplică persoanelor, indivizilor, în principiu, tot timpul, atât în timp de conflict armat, cât și în timp de pace. Spre deosebire de dreptul internațional umanitar, în cazul dreptului drepturilor omului, în anumite condiții, se poate deroga de la anumite drepturi stipulate în instrumentele juridice internaționale. De exemplu, dacă un interes vital pentru un stat suveran poate fi afectat grav, sunt admise derogări de la anumite drepturi, sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:

- derogările nu trebuie să contravină normelor dreptului internațional, inclusiv normelor de drept internațional umanitar;
- nu trebuie să fie discriminatorii și trebuie să fie proporționale cu gravitatea situației care a generat necesitatea de a deroga.

Precizăm că de la anumite drepturi ale omului – dreptul la viață, interzicerea sclaviei, a torturii sau a tratamentului inuman, crud sau degradant – nu se poate deroga niciodată.

Drepturile omului și-au aflat recunoașterea prin Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948), aplicarea lor fiind statuată în urma intrării în vigoare a celor două „Pacte privind drepturile omului” (1966), statele fiind, însă, cele care trebuie să garanteze și să vegheze la aplicarea lor. Astfel, conștiința juridică universală a relativizat principiul suveranității statale și a impus, ca nou subiect al politicii, individul – posesor al unor drepturi reale ce nu pot fi ignorate sau minimalizate de autoritatea statală. Drepturile omului sunt o recunoaștere a existenței unei baze, de interese comune populației planetare. Ele se constituie într-o normă fundamentală ce trebuie respectată de către întreaga comunitate umană, în orice colț al lumii. Din acest punct de vedere, ca autoritate statală, și Califatul Islamic / Statul Islamic ar trebui să-și însușească,

să aplice și să vegheze la respectarea Dreptului Drepturilor Omului.

În schimb, Statul Islamic execută, fără respectarea unei minime proceduri judiciare, o persoană angajată în cadrul unei organizații umanitare, prezentă în zonă pentru ajutorarea populației civile a aceluiași Stat Islamic. Se înțelege că instituția Califatului este o formă de organizare statală aparținând Evului Mediu, dar Islamul, nici măcar în acea epocă, nu îi decapita pe cei care veneau să îi ofere ajutor. Existența și constituirea, ca stat, a Califatului Islamic, presupune și constituirea unui sistem de norme juridice care să stabilească norme de comportament, conduita oamenilor, astfel încât comunitatea să nu fie pusă sub semnul întrebării, să nu devină discutabilă existența sa, în condițiile unui comportament arbitrar. În cadrul acestui proces, oamenii capătă și o fizionomie proprie, acțiunile devin parte a sistemului de drept. Trebuie să subliniez că printre cele mai mari reușite ale Dreptului Internațional Umanitar se înscrie codificarea drepturilor omului, în condițiile în care caracterul devastator și frecvența ridicată, a conflictelor armate postbelice au adus în atenție caracterul de actualitate al acestei categorii de drepturi.

Dreptul Internațional Umanitar este cel care a consolidat protecția umanitară conferită victimelor de război – prizonieri, persoane deținute, populație și persoane civile. Astăzi, noua arhitectură a dreptului internațional umanitar include noi componente – protecția drepturilor omului prin instrumente de drept umanitar, chiar și în conflictele cu caracter neinternațional, acele înfruntări barbare atât de caracteristice acestui început de mileniu, când există noi categorii de persoane în suferință – refugiații și populațiile deplasate. Statul Islamic, aflat într-un conflict în curs de desfășurare – cu răniți, refugiați, foamete, mizerie, distrugerii, torturi și crime – ar trebui să aibă tot atâtea motive pentru care să aplice și să respecte normele dreptului internațional umanitar, în speranța unei rezolvări a problemelor, a constituirii unui zid de protecție în fața comportamentelor sângeroase. Dar, din păcate, ne găsim în fața unei probleme majore privitoare la protecția ființei umane, a civilizației, din cauza regresului de neimaginat privind respectarea și aplicarea normelor Dreptului Drepturilor Omului și a Dreptului Internațional Umanitar.

Am mai menționat anterior, și o repet, proclamarea Califatului Islamic reprezintă, din punct de vedere al organizării sociale, un regres. Dar aceasta nu înseamnă că trebuie să intervină și un regres în planul conștiințelor. Asistăm, însă, neputincioși la crimele odioase, oribile, ale Statului Islamic, la acte de terorism extrem, la epurări pe criterii religioase – reale crime de genocid, la uciderea unor persoane nevinovate, la mutilări, torturi, ființa umană fiind principala victimă a barbariilor și a cruzimilor Statului Islamic.

Ca oameni de știință, ca membri ai unor organizații sau societăți cu caracter umanitar, ca cetățeni ai lumii civilizate, se cuvine să intervenim în stoparea acestui flagel care se dovedește mult mai ucigător ca epidemia de Ebola, împotriva degradării protecției ființei umane, insistând în obținerea unei replici ferme, prin acțiuni politice și operații militare, pentru stoparea suferințelor și traumelor umane nejustificate.

Aplecându-ne asupra evenimentelor privind autointitulatul Stat Islamic sau, actual, Califat Islamic, le-am apreciat ca făcând parte din categoria conflictelor armate neinternaționale, deși suntem în prezența implicării mai multor state. În aceste circumstanțe, sunt aplicabile prevederile celor patru Convenții de la Geneva, din 1949, art. 3 comun, care cere o protecție specială pentru toți acei participanți la conflict care nu sunt, sau nu mai sunt implicați activ în conflict.

Se interzice, în mod special, atentatul la viață și la integritatea corporală, la demnitatea personală, luarea de ostatici, tratamentele umilitoare și degradante. Sunt interzise execuțiile fără o judecată anterioară, efectuată de către un tribunal constituit în mod legal, și care să ofere toate garanțiile judiciare recunoscute ca esențiale. În aceeași ordine de idei, trebuie precizat că în caz de conflict armat neinternațional sunt aplicabile și reglementările interne referitoare la drepturile omului.

Așadar, este de esența conflictului armat cu caracter neinternațional îmbinarea dreptului umanitar cu normele referitoare la drepturile omului, pentru a proteja drepturile fundamentale ale individului. Parafrazându-l pe Kant² umanitatea trebuie tratată ca un scop în sine. Potrivit principiului umanității orice ființă umană aflată în suferință trebuie să fie ajutată, indiferent unde s-ar afla și chiar dacă acest lucru este dificil de realizat.

Este, de asemenea, de notorietate faptul că unul dintre primele principii ale Dreptului Internațional Umanitar este *principiul umanității*, pentru că, deși acoperă un domeniu extrem de vast, normele de drept umanitar nu soluționează toate problemele care pot apărea în cursul conflictului armat, lacunele fiind acoperite prin comportamente centrate pe sentimentul de umanitate. Acestea conțin obligația de a evita extinderea conflictului la cei care nu iau parte la el, de a supune la suferințe excesive sau chiar la moarte persoanele fără protecție.

Dreptul Internațional Umanitar, în concepția islamică, cu referire la Dreptul Internațional Umanitar, *principiul umanității* este fundamentat pe reguli de bază aparținând ansamblului sistemului juridic al Islamului. Astfel, nu se face nicio diferență între diferitele teatre de război sau între tipurile de conflict armat. Nu are relevanță dacă este vorba despre războiul purtat pentru a face lumii cunoscută credința musulmană și de a o propaga; dacă conflictul este împotriva apostatilor, a schismaticilor sau a rebelilor, pentru că regulile care guvernează sunt aceleași, ele fiind „dictate” de Divinitate și se cer a fi respectate și aplicate, fără discriminare și fără a distinge, de către toți islamicii, tuturor participanților la conflictul armat³.

Câmpul de aplicare a regulilor cuprinde toate tipurile de conflicte armate, sistemul juridic umanitar islamic neîncorporând nicio distincție, în ce privește aplicarea regulilor umanitare, între conflictul armat internațional și cel neinternațional pentru că noțiunea de stat-națiune nu exista în secolul VII, la crearea normelor ce compun sistemul juridic islamic. În aceste condiții, chiar și în situația unor conflicte tipice lumii moderne – lupta împotriva dominației coloniale, a ocupației străine sau a regimurilor rasiste, în exercitarea dreptului popoarelor de a dispune de ele însele, sistemul juridic islamic aplică aceleași norme de secolul VII, fără a distinge.

Conflictul maritim, aerian și chiar războiul nuclear, toate presupunând mijloace și metode moderne de luptă, sunt tratate după aceleași norme editate în secolul VII, pentru că legile războiului își au originea în Autoritatea Divină.

Astfel, câmpul de aplicare a acestor precepte divine traversează timpul și spațiul, fiind norme de reglementare pentru conflictele din orice moment și din toate locurile. Legile războiului, conform sistemului juridic umanitar islamic, au toate ca

fundament mila, clemența, protecția celui mai slab și neajutorat, protecția femeilor, bătrânilor și copiilor.

Într-o altă ordine de idei, un alt principiu fundamental al sistemului juridic umanitar islamic impune credincioșilor musulmani, care luptă cu voia Autorității Divine, „... să nu încalce niciodată și nicăieri legile, să nu depășească limitele justiției și echității ...”⁴. Exprimată în limbaj modern, această regulă apare mai restrictivă decât Clauza Martens, formulată în conținutul Regulamentului de la Haga din 1907. Sistemul juridic islamic, prin concepția de drept umanitar, impune ca principiu fundamental și regula care consacră demnitatea și integritatea ființei umane. Principiul interzice mutilarea, tortura sau orice alt tratament degradant aplicat inamicului, pe timpul conflictului armat.

Versetele din Coran, regulile din Sunna și deducțiile raționale ale marilor juriști ai islamului sunt explicite cu privire la interdicțiile impuse credincioșilor musulmani referitor la interzicerea oricăror comportamente sălbatice, tratamente inumane sau degradante, sau mutilări ale inamicilor. În memoria colectivă a islamului este reținut momentul în care „Mesagerul Divinității” a dat în mod explicit, și în mod expres, ordin adeptilor musulmani: „Nu mutilați niciodată, nici măcar un câinel!”.

Deși a fost enunțat acum treisprezece secole, atunci când în epocă practica presupunea mutilări și tratamente sălbatice sau degradante aplicate inamicului, chiar și decedat, acest precept, a făcut permanent parte din regulile de bază impuse, de către comandanții lor, soldaților musulmani. Orice doctrină contrară este străină Islamului. Ceea ce se întâmplă, astăzi și acum în zonele controlate de autointitulatul Stat Islamic, constituie un exemplu concludent privitor la aplicarea precară și mai mult la neaplicarea principiilor de drept umanitar sau drepturile omului – represiunea severă a populației musulmane șuite și creștine; masacrarea mai multor musulmani sunniți, membri ai unor grupări armate rivale, etichetați ca fiind o amenințare la adresa Statului Islamic; măsurile draconice de restricție a libertății de expresie și de exprimare sau a dreptului de întrunire; limitarea accesului la informații.

O profesoară din Siria, care a fost convinsă să se alăture teroriștilor, a povestit cum a asistat în nenumărate rânduri la violențe crunte, sub ochii ei fiind spânzurați și decapitați mai mulți ostatici. De

departe, cea mai traumatizantă experiență la care a asistat a fost decapitarea unui băiețel de doar 16 ani. Statul islamic a executat patru localnici din Az-Zab și doi din sate din apropiere de Az-Zwiya pentru că erau implicați în organizarea rezistenței sunnite la Statul Islamic în regiunea Hawija. În aceeași regiune, localnicii satului Tel Ali au ars un steag al Statului Islamic, așa că jihadiștii au răpit 50 de localnici și au ridicat steagurile lor în întreaga regiune, unele având instalate bombe pentru a nu putea fi înlăturate. La 35 de kilometri sud, în Baiji, trei bărbați au fost decapitați. Un oficial local a arătat că bărbații au fost răpiți în urmă cu câteva zile și erau foști membri ai organizației Sahwa, fondată de armata SUA împotriva Al Qaida în perioada 2007-2008.

„NUMUTILAȚI NICIODATĂ, NICIMĂCAR UN CÂINE!”. ORICE DOCTRINĂ CONTRARĂ ESTE STRĂINĂ ISLAMULUI.

Lupta împotriva Terorismului

Știrile de la telejurnale, din presă, din toată mass-media abundă de informații, toate cu referire la acțiunile inumane, imorale și brutale ale Statului Islamic.

În fața torentului de sânge care curge în Irak, în panorama celor mai vechi orașe ale creștinismului de acum golite, în fața miilor de refugiați care zilnic fug din ținuturile lor, în fața fotografiilor cu copii și bătrâni abandonăți, în fața bombardării bisericilor și moscheilor mai vechi și în fața numărului nelimitat de martiri creștini în timpul acestor ultime luni, comunitatea internațională a hotărât să intervină pentru a lichida acest grup criminal. Președintele Barack Obama a declarat că „... nicio nedreptate nu justifică aceste atrocități, singurul limbaj pe care acești criminali îl înțeleg este cel al forței ...”. Statele Unite și Marea Britanie au anunțat starea de maximă alertă de frica unui atentat în teritoriul lor. Manifestările publice în sprijinul Statului Islamic, împreună cu descoperirea multor europeni, care luptă în Siria și Irak, au constituit impulsul necesar, pentru unii responsabili civili din Europa, în conștientizarea pericolului care este în desfășurare. Generalul Martin Dempsey și comandantul pentru Orientul Mijlociu și Asia Centrală, generalul Lloyd Austin, din armata americană, au convocat, în săptămâna 13-20 octombrie, o reuniune a peste 20 de șefi militari străini, reprezentanți ai tuturor partenerilor europeni din cadrul coaliției, precum

și din cele cinci țări arabe care joacă un rol activ în atacurile aeriene contra SI – Bahrain, Iordania, Qatar, Arabia Saudita și Emiratele Arabe Unite – în capitala federală Washington, la baza aeriană Andrews, pentru a discuta despre eforturile coaliției în campania împotriva SI. Australia ar trebui, de asemenea, să-l trimită pe șeful său militar⁵. Ministrul german de externe, Frank-Walter Steinmeier, a anunțat că va interveni pe lângă țările arabe – Iranul și Turcia – să lupte împotriva grupării *Statul Islamic* (SI). Președintele Franței, Francois Hollande a declarat că refuză să cedeze șantajului teroriștilor și a promis continuarea atacurilor aeriene în Irak împotriva Statului Islamic. Președintele Statelor Unite, Barack Obama, a salutat joi, 18 octombrie 2014, decizia Franței de a efectua atacuri aeriene în Irak împotriva grupării jihadiste Statul Islamic (SI), subliniind rolul acestui „partener”. „Franța, care este unul dintre aliații cei mai vechi și mai apropiați, este un partener solid în eforturile noastre contra terorismului”, a declarat Obama.

Președintele american a salutat, de asemenea, votul Congresului în favoarea planului de ajutor pentru rebelii sirieni moderați, primul punct al strategiei lui Obama contra SI, care câștigă teren în nordul Siriei. „Statul Islamic (SI) este o amenințare la adresa aliaților NATO, care riscă să exporte teroriști în țările Alianței, este virulent, violent și vicios antioccidental. Profită de orice ocazie pentru a ne submina valorile”, a declarat Anders Fogh Rasmussen referitor la organizația teroristă. Șeful NATO a susținut folosirea forței împotriva jihadiștilor și a cerut formarea unei coaliții în interiorul NATO. De altfel, SUA au realizat o coaliție internațională care cuprinde șase țări membre UE – Danemarca, Franța, Germania, Italia, Polonia și Marea Britanie – alături de Australia, Canada și Turcia.

În plus, zece națiuni arabe s-au alăturat. Anders Fogh Rasmussen a mai afirmat că, potrivit Cartei ONU, există o bază legală pentru operații militare împotriva Statului Islamic. În plus, a cerut Națiunilor Unite să facă mai mult în construcția statală postconflict, pentru a preveni dezordinea care a cuprins Libia după intervenția NATO și care a dus la îndepărtarea vechiului regim al lui Gaddafi⁶. Belgianul Gilles de Kerchove, oficialul european însărcinat cu coordonarea la nivelul UE al măsurilor de contraterorism, a declarat într-un interviu separat că directorii celor mai importanți

provideri de social media, printre care Twitter, Facebook și Google, vor participa la reuniunea din Luxemburg pentru a afla și, eventual, îmbunătăți planul european de contracarare a propagandei ISIS derulată pe Internet.

România va participa la coaliția internațională de combatere a organizației teroriste *Statul Islamic*, dar nu cu militari, ci cu sprijin logistic, operațional și umanitar. Sigur că la nivelul guvernamental și în funcție de discuțiile pe care le avem cu partenerii noștri vom stabili în ce constă ajutorul României. Va fi ajutor umanitar, dar vor fi și capacități care vor fi puse la dispoziția forțelor internaționale⁷.

Lucrarea a beneficiat de suport financiar prin proiectul cu titlul „Studii doctorale și postdoctorale Orizont 2020: promovarea interesului național prin excelență, competitivitate și responsabilitate în cercetarea științifică fundamentală și aplicată românească”, număr de identificare contract POSDRU/159/1.5/S/140106. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. Investește în Oameni!

NOTE:

- 1 Art. 51 din *Protocolul I* și Art. 13 din *Protocolul II adițional la Convențiile de la Geneva* din 12 august 1949.
- 2 Dean Richard, *The Value of Humanity in Kant's Moral Theory*, Oxford Scholarship Online, 2006.
- 3 Hamed Sultan, *La conception islamique* în lucrarea „Les dimension internationale du droit humanitaire”, Institut Henry Dunant, UNESCO, Editura Pedone, p. 51.
- 4 Versetul 190 și următoarele din Sura a doua din *Coran* și Preceptele Profetului adresate luptătorilor săi.
- 5 Conform Mediafax care citează AFP.
- 6 cursdeguvernare.ro
- 7 Declarația Premierului Victor Ponta, aflat în Statele Unite ale Americii pentru Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite.

BIBLIOGRAFIE

Arlandis Fanny, *Doit-on dire EIIL, Da'ech, ISIS, État islamique en Irak et au Levant, de l'Irak et du Levant?*
 Baron Léa, *L'EIIL, l'État islamique en Irak et au Levant*, Sherlock Ruth, *Inside the leadership of Islamic State: how the new 'caliphate' is run, How*

has ISIS become one of the richest ever militant groups? – emisiunea din 23 iunie 2014 a postului de știri CNN, <http://edition.cnn.com/2014/01/04/world/meast/lebanon-unrest>, accesat la 5 ianuarie 2015.

Van Ostaeyen Pieter, *On the Origin of the 'Name' DAESH – The Islamic State in Iraq and as-Shām*.
 Chappleau Philippe, *154 frappes aériennes US lancées contre l'État islamique depuis le 8 août, sur Ouest-France*,¹¹ 11 septembre 2014 [05 ianuarie 2015].

Irak: l'EIIL a enlevé, tué et expulsé des membres de minorités, *Human Rights Watch*, 18 juillet 2014 [arhiva consultată la 05 ianuarie 2015].

SYRIE. L'État islamique revendique la décapitation d'un deuxième otage américain Le Nouvel Observateur avec AFP [arhiva consultată la 06 ianuarie 2015].

David Haines, *Un touche-à-tout qui a passé 15 ans sur le front de l'action humanitaire*, *Le Figaro* [arhiva consultată la 06 ianuarie 2015].

Amnesty international dénonce un “nettoyage ethnique” en Irak, *Le Figaro*, 2 septembre 2014 [arhiva consultată la 04 ianuarie 2015].

Isabel Nassief et Jennifer Cafarella, *Syria Update: June 25 - July 2, 2014*, *Institute for the Study of War*, iulie 2014 [arhiva consultată la 04 ianuarie 2015].

Jennifer Cafarella, *ISIS Advances in Deir ez-Zour*, *Institute for the Study of War*, iulie 2014.

Marie Le Douaran, *L'État islamique en Irak et au Levant, incubateur de djihadistes français*, *l'express.fr*, 3 iunie 2014 [arhiva consultată la 04 ianuarie 2015].

Madeline Grant, Damien Sharkov, *Twice as Many' British Muslims Fighting for ISIS Than in UK Armed Forces*, in *Newsweek.com*,¹² 20 août 2014 [consultat la 05 ianuarie 2015].

Jean-Pierre Perrin, *Les seize commandements de l'État islamique en Irak et au Levant*, *Libération*, 23 juin 2014 [arhiva consultată la 04 ianuarie 2015].

Titouan Lemoine, *Etat islamique»: la mégalomanie d'un homme*, *geopolis.francetvinfo.fr*, [arhiva consultată la 04 ianuarie 2015].

Peter Harling, *Etat islamique, un monstre providentiel: De l'Egypte à l'Irak, le chaos s'installe là où les Etats se retirent*, in *Le Monde diplomatique*,¹³ septembre 2014.

Statul Islamic [arhiva Wikimedia Commons consultată la 05 ianuarie 2015].

Statul Islamic – Organizarea [arhiva Wikinews consultată la 04 ianuarie 2015].

Comitetul Internațional al Crucii Rosii, Convențiile de la Geneva din 12 August 1949 * Protocoalele Adiționale (1977) la Convențiile de la Geneva din 12 August 1949,

Prof.univ.dr. Victor Dan Zlătescu, *Curs de drept*

comparat „Geografie juridică”, Editura Fundației „România de Mâine”, București, 1995.

Proscribed Terrorist Organisations, <http://geopolis.francetvinfo.fr/etat-islamique-la-megalomanie-dun-homme-41457>, accesat la 05 ianuarie 2015.

<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26016318>